

Un Tirant d'Art Sostenible i Inclusiu

IES Tirant Lo Blanc
TORRENT

*“No ens podem conformar
amb reciclar o comprar de
proximitat: cal passar de la
culpa a l’acció.”*

Andreu Escrivà

Aquest projecte assumeix el repte: l’art com a eina de sostenibilitat i inclusió, capaç de transformar la comunitat educativa i sembrar consciència col·lectiva.

Índex

04

Introducció

05

Objectus

07

**Planificació i
execució**

08

**Metodologia i
enfocament
pedagògic**

09

**Materials i
cooperació**

10

**Organització
temporal**

11

**Actuacions
realitzades**

18

**Seguiment,
difusió i
avaluació**

20

**Vinculacions
amb els
objectius
TOTedu**

Introducció

Aquest projecte, iniciat l'any 2022 pel departament d'Arts Plàstiques de l'**IES Tirant lo Blanc de Torrent**, situa l'alumnat com a protagonista en totes les fases de planificació, disseny i execució d'actuacions educatives orientades a millorar els espais escolars, tant del nostre institut com dels centres d'Educació Infantil i Primària de l'entorn més pròxim.

L'eix central és la col·laboració entre etapes educatives —Infantil, Primària, ESO i Batxillerat d'Arts—, que es concreta en la creació d'intervencions artístiques sostenibles als patis escolars. Aquestes accions afavoreixen la **convivència** i impulsen una **transformació estètica i ambiental** dels centres.

El projecte incorpora, a més, la **reutilització i el reciclatge** de materials en les produccions de les assignatures del departament d'Arts Plàstiques. Amb això es redueix la petjada de carboni i es promou una consciència ecològica vinculada als Objectius de Desenvolupament Sostenible, especialment l'ODS 4 (Educació de qualitat) i l'ODS 12 (Producció i consum responsables).

En definitiva, aquestes actuacions no sols aporten millores tangibles als espais escolars, sinó que també fomenten la **implicació activa de l'alumnat, la cooperació entre etapes i la corresponsabilitat ambiental**.

Actuació en les portes de les aules del col·legi Antonio Machado de Torrent. Abril de 2025.

Objectius

El principal objectiu que va motivar el professorat del Departament d'Arts Plàstiques a treballar de manera coordinada en aquest projecte va ser **donar visibilitat i reconeixement al treball del nostre alumnat de Batxillerat d'Arts Plàstiques i Disseny**. Per aconseguir-ho, vam començar a programar les situacions d'aprenentatge de les nostres assignatures tenint en compte els següents propòsits:

Inclusió: interdisciplinarietat i treball inter-nivell.

La participació conjunta en un mateix projecte, de manera interdisciplinària i inter-nivell, fomenta la inclusió de l'alumnat de diferents etapes i afavoreix la cooperació entre elles.

Sostenibilitat.

Es pretén impulsar la sostenibilitat en la pràctica artística, fent més assequible per a l'alumnat el seu pas pel Batxillerat d'Arts i contribuint alhora a la reducció de residus. Per això, s'incorpora l'ús de materials reutilitzables i reciclables en els treballs.

Exposició de treballs del curs 2024-2025.
Mercat Antic de Torrent, juny de 2025.

Exposició de Maniquins pel 8M.
IES Carles Salvador (Aldaia), juny de 2024.

Execució mural al pati.
CEIP Les Terretes (Torrent), abril de 2023.

Execució mural a l'hort del pati. CEIP
Ausiàs March (Picanya), octubre de 2025.

Objectius

Utilitat social.

Les produccions de l'alumnat es vinculen a una finalitat social per a l'entorn, facilitant l'adquisició de competències específiques i ampliant el procés d'aprenentatge més enllà de les aules de l'IES.

Exposició de treballs del curs 2022-2023.
Mercat Antic de Torrent, juny de 2023.

Mural al nostre pati. IES Tirant lo Blanc
(Torrent), desembre de 2024.

Difusió.

Es potencia de la competència d'exposició i difusió de les obres, mitjançant murals als CEIP i diverses mostres públiques que visibilitzen el treball de l'alumnat, amb especial rellevància en l'exposició de final de curs celebrada en una sala municipal de més de 1000 m².

Exposició de Maniquins pel 8M. IES
Alcalans (Montserrat), setembre de 2024.

Exposició de treballs del curs 2022-2023.
Mercat Antic de Torrent, juny de 2023.

Planificació i execució

Com s'ha evidenciat fins ara, la realització de murals en altres centres educatius constitueix la principal actuació del projecte. Per a la seua execució es duen a terme diversos passos. En primer lloc, té lloc una reunió entre el professorat del Departament d'Arts Plàstiques i el dels centres participants, en la qual es concreten **els espais, la temàtica i l'estètica del mural**. Posteriorment, l'alumnat de Batxillerat d'Arts desenvolupa el projecte a l'aula, integrat dins del currículum.

Una vegada establerta la data de la intervenció, aquesta es porta a terme. Al començament de la jornada, l'alumnat del nostre IES trasllada al mur l'esbós prèviament elaborat. A continuació, **l'alumnat d'Infantil i Primària participa per torns en la pintura del mural**, sota la coordinació i l'ajuda de l'alumnat de Batxillerat i la supervisió del professorat del CEIP i de l'IES. En ocasions, també hi col·laboren mares i pares de l'AMPA. Finalment, al tancament de la jornada, l'alumnat de Batxillerat perfila, retoca i conclou l'obra.

Execució mural al pati. CEIP Juan XXIII (Torrent), abril de 2025

Metodologia i enfocament pedagògic

El projecte es fonamenta en l'aplicació de metodologies actives, entre les quals destaquen l'**Aprentatge Basat en Projectes** (ABP) i el **Design Thinking**, amb un plantejament interdisciplinari, inclusiu i orientat a la sostenibilitat.

L'alumnat de Batxillerat d'Arts exerceix un paper protagonista com a **agent de canvi**, assumint la responsabilitat en la programació, el disseny i l'execució de les intervencions artístiques. En cada fase del procés es compta amb la col·laboració de grups d'ESO, així com d'alumnat de Primària i Infantil, que participen en la realització dels murals. En la major part dels casos, l'execució es concentra en una única jornada escolar, fet que afavoreix el treball internivell, la mentoria entre iguals i l'aprenentatge col·laboratiu.

La planificació es vertebrava a partir del **treball per competències**, integrant de manera coordinada les àrees d'Educació Plàstica, Audiovisual i Visual, Educació en Valors i Educació Ambiental.

Materials i cooperació

Per a la realització dels murals únicament es requereixen **pintures, brotxes adequades i elements de protecció** (bates, roba reutilitzada, bosses, etc.), amb la finalitat d'evitar possibles taques en la indumentària de l'alumnat.

Els CEIP participants han contribuït mitjançant el **cofinançament** de materials, com ara pintures o suports, fet que reforça la cooperació intercentres i consolida el caràcter col·laboratiu del projecte.

L'elaboració i disseny dels projectes recau en l'alumnat del Batxillerat d'Arts, mentre que el professorat exerceix un paper de guia i facilitador al llarg del procés. La fase d'execució de la pintura és portada a terme per l'alumnat d'educació infantil, primària i ESO, amb el suport i l'acompanyament de l'alumnat de batxillerat, tal com s'ha especificat en l'apartat anterior.

Execució mural al pati. IES Tirant lo Blanc (Torrent), desembre de 2024

Organització temporal

La durada de les actuacions és variable en funció de les característiques de cada projecte. Els treballs de pintura mural es desenvolupen a l'aula durant les sessions necessàries, adaptades a les exigències de la intervenció, amb la finalitat que l'execució pugui culminar-se en una única jornada al costat de l'alumnat dels CEIP. Altres produccions vinculades a les assignatures del Departament d'Arts Plàstiques presenten una temporalitat diversa; tanmateix, es garanteix que al llarg de tot el curs escolar es mantinga com a eix transversal la integració dels objectius de sostenibilitat i inclusió.

Les actuacions iniciades l'any 2022 han tingut continuïtat, establint una **línia de treball que enllaça els projectes d'un curs escolar amb el següent.**

Les intervencions dissenyades i executades per l'alumnat del Batxillerat d'Arts, en col·laboració amb diversos centres educatius, romanen en els espais escolars, generant un impacte positiu i perdurable en la comunitat educativa i en l'entorn social.

Execució mural al pati. CEIP Maestro Sanchis Almiñano (Alaquàs), octubre de 2025

Actuacions realitzades

Curs 2022-2023

- **1a fase del mural en CEIP Les Terretes de Torrent.**

Mural de més de 60 metres realitzat amb la col·laboració de més de 300 alumnes de primària.

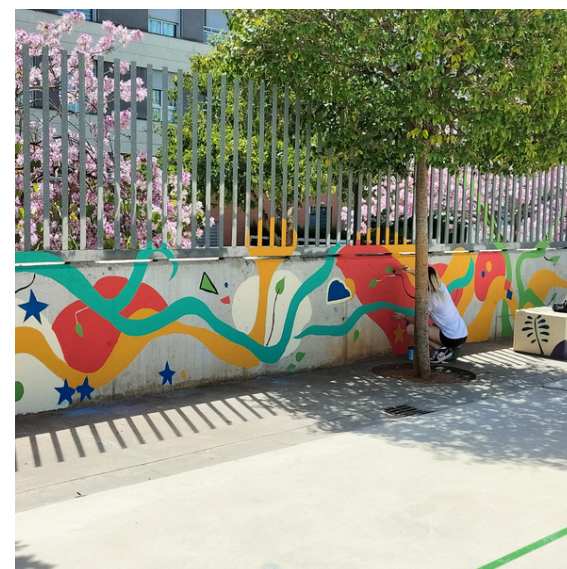
- **Primer premi en el concurs de murals: “Cicle del aigua”** convocat per Aigües de l'Horta per al mural de 2n d'ESO d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual.

- **Primera edició de l'exposició: Tirant d'Art Sostenible** amb treballs de l'alumnat d'ESO i Batxillerat d'Arts Plàstiques del nostre centre en la Sala Cívica de l'Antic Mercat de Torrent.

- **Elaboració de panells acústics.** S'elabora el primer prototip de panells acústics amb materials reciclats del mateix centre per a millorar les condicions acústiques de les aules del centre.

Primer premi del concurs “Cicle del aigua”

Execució mural al pati. CEIP Les Terretes (Torrent), abril de 2023

Actuacions realitzades

Curs 2023-2024

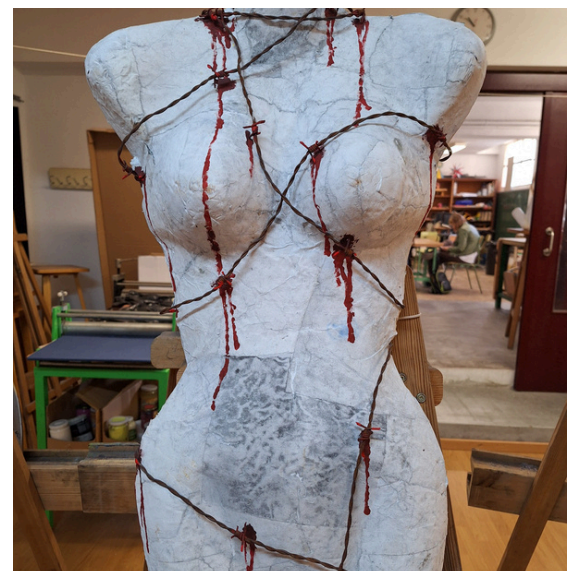
- **2a fase del mural en CEIP Les Terretes de Torrent**
- **Mural al pati d'Infantil en CEIP Les Terretes de Torrent**
- **Mural en CEIP Antonio Machado de Torrent**
- **Intervenció 8M** realitzada amb 33 maniquins, trobats al carrer i reutilitzats com a suport per a una interpretació plàstica que reivindica els drets de la dona.

En aquesta intervenció van participar tots els grups de 2n i 3r de ESO a través de l'assignatura d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual; i el grup d'Expressió Artística de 4t d'ESO. L'alumnat de 1r i 2n de Batxiller d'Arts Plàstiques va participar amb 13 obres.

Aquesta intervenció es va exposar també en l'IES Carles Salvador d'Aldaia i l'IES Alcanans de Montserrat al novembre de 2024.

Execució mural al pati. CEIP Les Terretes (Torrent), gener de 2024

Intervenció 8M. IES Tirant lo Blanc (Torrent), març de 2024

Actuacions realitzades

Curs 2023-2024

Falla Homenatge pòstum al mestre Ibáñez

Exposició de treballs del curs 2023-2024. Mercat Antic de Torrent, juny de 2024.

- **Seleccionats com a finalistes del 5é Concurs de Vídeos de Consum: “Xicotetes accions per a protegir el planeta del canvi climàtic”**, amb el vídeo presentat pel nostre alumnat: Tirant d'Art Sostenible.

En el vídeo es mostren treballs de l'alumnat dins del projecte. De manera que reduïm el consum de nous materials i reutilitzem residus per a fer els treballs i projectes. Així reflexionem sobre el consum i en la reducció de la petjada de carboni.

- **II edició de l'exposició: Tirant d'Art Sostenible** en la Sala Cívica de l'Antic Mercat de Torrent. Es va exposar la falla Homenatge pòstum al mestre creador de “Mortadelo i Filemó”. Aquesta falla es va tornar a plantar el 17 de setembre de 2024 a sol·licitud de l'Ajuntament per a l'exposició: «Francisco Ibáñez en les falles», en el Mercat de Sant Gregori. Amb ressenyes al treball en el Diari Levante-EMV:

<https://www.levante-emv.com/horta/2024/09/16/torrent-recuerda-francisco-ibanez-vinculacion-fallas-exposicion-108213028.html>

Actuacions realitzades

Curs 2024-2025

Malgrat l'alteració de la planificació inicial per les conseqüències de la DANA del 29 d'octubre de 2024, aquestes van ser les principals intervencions realitzades:

- **Campanya solidària:** va consistir en la creació i posterior venda de gravats calcogràfics realitzats per l'alumnat de 1r de Batxillerat d'Arts. Sota el tema comú del desastre natural viscut, els estudiants van treballar amb la tècnica de la punta seca, utilitzant com a suport planxes reciclades d'envasos de tetra-brick, demostrant així no sols el seu talent artístic, sinó també el seu compromís amb el medi ambient i la solidaritat.

Els gravats, tots ells originals i carregats d'una gran càrrega expressiva i simbòlica, van ser exposats a la sala de professors del centre. Amb la col·laboració de la comunitat educativa, es va aconseguir recaptar un total de 250 €, quantitat que va ser ingressada en el compte del CEIP Juan XXIII de Torrent.

Campanya solidària per la DANA, desembre de 2024

Campanya solidària per la DANA, desembre de 2024

Actuacions realitzades

Curs 2024-2025

Execució mural al pati. IES Tirant lo Blanc (Torrent), desembre de 2024

Execució mural al pati. CEIP Joan XXIII (Torrent), abril de 2025

- Mural al pati de l'IES Tirant lo Blanc

Emmarcat en l'objectiu 1.2 del PIIE: *"Elaborar produccions artístiques interdisciplinàries per a millorar estèticament el pati i fomentar el treball internivell"*, s'ha iniciat un mural de 150 m². Van participar estudiants de 1r i 2n de Batxillerat d'Arts, grups d'ESO i alumnat de 6é de primària del CEIP Antonio Machado. La segona fase es realitzarà este curs.

- Mural en el CEIP Joan XXIII de Torrent

Dins de l'objectiu 1.3 del PIIE: *"Establir projectes artístics amb els CEIP adscrits per a afavorir la transició entre etapes"*, es va dur a terme la primera fase del mural el passat 11 d'abril, dissenyat per l'alumnat de Projectes Artístics i pintat per l'alumnat de 1r de batxillerat amb la col·laboració amb l'alumnat de primària.

Actuacions realitzades

Curs 2024-2025

- Decoració mural de portes en el CEIP Antonio Machado

Com a part de l'objectiu de busca connectar l'escola amb contextos artístics i socials exteriors, es van decorar les portes de les aules amb il·lustracions basades en llibres clàssics com Peter Pan, El petit príncep o Harry Potter. El projecte va ser dissenyat per l'alumnat de 1r de Batxillerat a partir de les propostes de l'alumnat de 5é i 6é de primària. Aquestes propostes les van traslladar al nostre alumnat en una sessió conjunta en l'IES. A partir dels acords en els diferents grups integrats per alumnat de primària i batxillerat, l'alumnat de Projectes Artístics de 1r Arts va elaborar els dissenys definitius, que es van executar el dia 16 d'abril a les portes de les aules del CEIP per alumnat de primària i batxillerat.

- **Elaboració de panells acústics.** Es continua amb la execució de panells acústics per millorar l'acústica de les aules.

- **III edició de l'exposició:** *Tirant d'Art Sostenible i Inclusiu* en la sala cívica de l'Antic Mercat de Torrent.

Actuació en les portes. CEIP Antonio Machado (Torrent), abril de 2025

Exposició de treballs del curs 2024-2025. Mercat Antic de Torrent, juny de 2025.

Actuacions realitzades

Curs 2025-2026

- Mural en el CEIP Ausiàs March (Picanya)

En tres espais diferenciats del centre: Aulari d'Ed. infantil, hort escolar i pistes esportives. S'han realitzat amb la participació de tot l'alumnat de primària i educació infantil sota la coordinació de l'alumnat de 2n de batxillerat d'arts que l'havia projectat

- **Mural en el CEIP Maestro Sanchis Almiñano (Alaquàs)** Mural de grans dimensions (7 m d'alt per 57 m de llarg), la segona fase del qual es completarà el pròxim curs.

- **Primer intercanvi d'experiències de l'alumnat de Batxillerat d'Arts Plàstiques amb el centre Joan Brudieu de la Seu d'Urgell (Lleida).** Es faran treballs artístics sota el tema dels drets del xiquet per l'alumnat dels dos centres. Es realitzarà una exposició conjunta a l'abril en La Seu d'Urgell i al juny a Torrent.

Execució mural al pati. CEIP Ausiàs March (Picanya), octubre de 2025

Execució mural al pati. CEIP Maestro sanchis Almiñano (Alaquàs), octubre de 2025

Seguiment, difusió i avaluació

El projecte ha contribuït, i contribueix, de manera significativa a la transformació dels espais escolars, convertint-los en entorns **inclusius, sostenibles i emocionalment positius**. Aquesta acció ha reforçat la identitat del centre i el seu paper com a agent cultural dins de la comunitat educativa.

Així mateix, ha impulsat la motivació tant de l'alumnat com del professorat, consolidant vincles entre diferents etapes educatives i fomentant una cultura basada en la **col·laboració**, la **creativitat** i la **responsabilitat ambiental**.

Per a cada iniciativa es produeix un vídeo específic, difós a través de les xarxes socials i de la pàgina web institucional de l'IES Tirant lo Blanc: Departament de Dibuix.

Seguiment, difusió i avaluació

Al final de cada curs acadèmic es realitza una exposició a la Sala Cívica de l'Antic Mercat de Torrent, on es presenten tant els treballs de preparació dels murals com les produccions generades en altres assignatures del Departament d'Arts Plàstiques, sota les premisses d'**inclusió** i **sostenibilitat**.

Aquestes intervencions es duen a terme amb la participació activa de l'alumnat dels centres en què s'actua. Fins al moment, han estat implicats més de **mil cinc-cents estudiants**.

Les experiències intercentres posen de manifest que **l'art, entès com a eina pedagògica i social, contribueix a la millora de la qualitat educativa, reforça la cohesió entre centres i deixa una empremta duradora tant en l'entorn com en la consciència de l'alumnat**.

Vinculació amb els objectius TOTedu

El projecte s'alinea amb els principis i requisits establits per l'Orde TOTedu, integrant els següents eixos fonamentals:

- **Innovació i creativitat**

El projecte impulsa el desenvolupament de solucions noves mitjançant la col·laboració intercentres i l'aplicació de les arts com a instrument de millora ambiental i social.

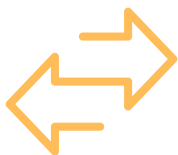
- **Evidència i resultats**

L'impacte es reflecteix en la millora estètica i convivencial dels espais escolars, la participació activa de més de mil alumnes i la reducció significativa en l'ús de materials nous, substituïts per recursos reciclats.

- **Inclusió i participació**

Es garanteix la presència i implicació de tot l'alumnat, eliminant barreres a través de dinàmiques cooperatives i l'aplicació del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).

- **Transferibilitat**

El model presenta una elevada capacitat de replicació en altres centres educatius, ja que combina procediments clars, materials sostenibles i metodologies actives adaptables a qualsevol context escolar.

Vinculació amb els objectius TOfedu

- **Sostenibilitat**

El projecte fomenta la reducció de residus i l'economia circular, integrant criteris ecològics en la pràctica artística i en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

- **Avaluació i seguiment**

El sistema d'avaluació combina instruments qualitius (diaris de procés, autoavaluacions, entrevistes i registres fotogràfics i audiovisuals) amb instruments quantitius (enquestes de satisfacció i indicadors de reducció de residus).

- **Difusió**

Els resultats es fan públics mitjançant la web del centre, les xarxes socials i una exposició anual en una sala municipal, complint així amb el requisit de visibilitzar bones pràctiques transferibles.

L'esforç compartit, el compromís col·lectiu i la convicció en uns valors de sostenibilitat, inclusió i creativitat garanteixen que aquesta iniciativa seguirà creixent i transformant el nostre entorn. Cada acció, cada proposta i cada gest educatiu esdevé part d'un camí comú cap a una escola més responsable, oberta i arrelada en el futur que volem construir junts.

**No podem salvar el
planeta sols, però sí
podem fer-lo millor junts.**

UN TIRANT D'ART SOSTENIBLE I INCLUSIU
Departament d'Arts Plàstiques

IES Tirant Lo Blanc
TORRENT